EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.8.9.
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a schengeni vívmányok egyes, az alapvető jogokhoz kapcsolódó rendelkezéseinek a határigazgatással és a visszaküldéssel összefüggésben történő alkalmazása tekintetében a Magyarországra vonatkozó 2024. évi schengeni értékelés során feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölése céljából hozandó korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlások megállapításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről szóló (EU) 2022/922 tanácsi rendelet[1] 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjával, a 2020–2024-re vonatkozó többéves értékelési programmal[2] és a 2024-re vonatkozó éves értékelési programmal[3] összhangban egy bizottsági és tagállami szakértőkből álló csoport – uniós ügynökségek és szervek[4] megfigyelőinek támogatásával – elvégezte Magyarország időszakos schengeni értékelését. Ez az értékelés a schengeni vívmányoknak a határigazgatás, a visszaküldés, a vízumpolitika, a rendőrségi együttműködés, a nagy méretű IT-rendszerek (Schengeni Információs Rendszer) és az adatvédelem területén történő, Magyarország általi végrehajtását ellenőrizte. Az értékelés továbbá figyelmet fordított annak ellenőrzésére, hogy Magyarország tiszteletben tartja-e az alapvető jogokat a schengeni vívmányok alkalmazása során.

Az értékelési tevékenység végén a Bizottság arról tájékoztatta Magyarországot, hogy az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 2. cikkének 10. pontjával összhangban súlyos hiányosságokat tártak fel a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazása terén, mégpedig azt, hogy Magyarország nem biztosítja a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférést, valamint megsérti a visszaküldés tilalmának elvét és a 2008/115/EK irányelvben foglalt biztosítékokat, és ez a kollektív kiutasítások gyakorlatához vezet. Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 22. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban a Bizottság 2024. augusztus 9-én értékelő jelentést[5] fogadott el, amely tartalmazza az értékelés során feltárt súlyos hiányosságokkal kapcsolatos megállapításokat és értékeléseket. Az (EU) 2022/922 rendelet végrehajtásához használandó schengeni értékelési útmutatóban[6] előírtak szerint ez az értékelő jelentés csak azokat a megállapításokat tartalmazza, amelyek a súlyos hiányosságok meghatározásához vezettek. A Bizottság a Magyarországra vonatkozó teljes körű értékelés eredményét – a feltárt súlyos hiányosságok kivételével – az (EU) 2022/922 rendelet 20. cikkével összhangban az átfogó értékelő jelentésben fogja ismertetni.

Ez a javaslat a Bizottság által 2024. augusztus 9-én elfogadott jelentésben feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölése céljából hozandó korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat tartalmaz.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Ezek az ajánlások az érintett szakpolitikai terület hatályos rendelkezéseinek helyes és hatékony végrehajtását szolgálják.

• Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

Ezek az ajánlások nem kapcsolódnak más fontos uniós szakpolitikákhoz.

---

1 A Tanács (EU) 2022/922 rendelete (2022. június 9.) a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 160., 2022.6.15.).

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 A Frontex, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, az eu-LISA, az Europol és az európai adatvédelmi biztos.

5 C(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 final, 42. o.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. június 9-i (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 22. cikkének (4) bekezdése.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 22. cikkének (4) bekezdése kifejezetten felkéri a Bizottságot arra, hogy az értékelési tevékenység során feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölése céljából hozandó korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlások elfogadására irányuló javaslatot nyújtson be a Tanácsnak. A tagállamok közötti kölcsönös bizalom erősítéséhez és az uniós szintű jobb koordinációhoz uniós szintű fellépésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok az összes schengeni szabályt helyesen és hatékonyan alkalmazzák.

- **Arányosság**

Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 22. cikkének (4) bekezdése tükrözi a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel kapcsolatos uniós szakpolitikák végrehajtásának kölcsönös értékelése terén a Tanácsra ruházott különleges hatásköröket. Ennek alapján ez a tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslat arányos a kitűzött céllal.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 30. cikkének (3) bekezdésével és a 182/2011/EU tanácsi rendelet 8. cikkével összhangban az értékelő jelentést a Bizottság általi elfogadásától számított 14 napon belül utólagos konzultáció céljából be kell nyújtani a Schengeni Bizottságnak.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Tárgytalan.

- **Hatásvizsgálat**

Tárgytalan.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Az értékelési folyamat vizsgálta, hogy a schengeni vívmányok alkalmazása során tiszteletben tartották-e az alapjogokat.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEK

Tárgytalan.

2024/0207 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a schengeni vívmányok egyes, az alapvető jogokhoz kapcsolódó rendelkezéseinek a határigazgatással és a visszaküldéssel összefüggésben történő alkalmazása tekintetében a Magyarországra vonatkozó 2024. évi schengeni értékelés során feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölése céljából hozandó korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlások megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. június 9-i (EU) 2022/922 tanácsi rendeletre[7] és különösen annak 22. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A belső határellenőrzések nélküli schengeni térség működésének feltétele, hogy a tagállamok hatékonyan és eredményesen alkalmazzák a schengeni vívmányokat. E vívmányok a külső határokkal kapcsolatos intézkedésekből, a belső határellenőrzések megszüntetését ellensúlyozó intézkedésekből, valamint egy erős monitoringkeretből állnak, amelyek együttesen megkönnyítik a szabad mozgást, illetőleg magas szinten biztosítják a biztonságot, a jog érvényesülését és az alapvető jogok védelmét, ezen belül a személyes adatok védelmét is.

(2) Az (EU) 2022/922 tanácsi rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjával, valamint a 2020–2024-re vonatkozó többéves értékelési programmal[8] és a 2024-re vonatkozó éves értékelési programmal[9] összhangban egy bizottsági és tagállami szakértőkből álló értékelő csoport – uniós ügynökségek és szervek[10] megfigyelőinek támogatásával – elvégezte Magyarország időszakos schengeni értékelését. Ez az értékelés a schengeni vívmányoknak a határigazgatás, a visszaküldés, a vízumpolitika, a rendőrségi együttműködés, a nagy méretű IT-rendszerek (Schengeni Információs Rendszer) és az adatvédelem területén történő, Magyarország általi végrehajtását ellenőrizte. A schengeni értékelések továbbá különös figyelmet fordítanak annak ellenőrzésére, hogy tiszteletben tartják-e az alapvető jogokat a schengeni vívmányok alkalmazása során.

(3) A legutóbbi, 2019. évi értékelés óta Magyarországon jelentősen megváltozott az operatív környezet a régió migrációs és biztonsági kockázatainak alakulása miatt. Míg

[7] HL L 160., 2022.6.15., 1. o.
[8] C(2019) 3692.
[9] C(2023) 5300.
[10] A Frontex, az Europol, az eu-LISA, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és az európai adatvédelmi biztos.

a nyugat-balkáni útvonalon továbbra is nagy a migrációs nyomás, a magyar-szerb határt érintő nyomás az elmúlt hónapokban csökkent. Emellett az Oroszország által Ukrajna ellen provokáció nélkül indított, indokolatlan agressziós háború széles körű következményekkel járt Magyarországra és a schengeni térség egészére nézve, ami fokozott éberséget tesz szükségessé az európai integrált határigazgatás tekintetében a biztonsági kockázatok korlátozása és a schengeni térség integritásának megőrzése érdekében.

(4) A Magyarországra vonatkozó 2024. évi schengeni értékelés súlyos hiányosságokat tárt fel a schengeni vívmányok egyes, az alapvető jogokhoz kapcsolódó rendelkezéseinek a határigazgatással és a visszaküldéssel összefüggésben történő alkalmazása terén. A Tanács erről 2024. július 4-én tájékoztatást kapott. A jelentéstervezetet 2024. július 11-én megosztották a magyar hatóságokkal, és a magyar hatóságok észrevételei 2024. július 19-én érkeztek meg. 2024. augusztus 9-én a Bizottság a C(2024) 9000 végrehajtási határozattal elfogadta az említett súlyos hiányosságokat megállapító jelentést.

(5) A feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölése érdekében korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat kell megfogalmazni, amelyeknek Magyarországnak haladéktalanul eleget kell tennie. Figyelembe véve a megállapítások jellegét, tartósságát és gyors kiküszöbölésük szükségességét, valamennyi ajánlás azonos szintű prioritást élvez.

(6) Az (EU) 2022/922 rendelet 22. cikkének (6) bekezdése értelmében Magyarországnak e határozat elfogadásától számított egy hónapon belül cselekvési tervet kell készítenie az összes ajánlás végrehajtása és az értékelő jelentésben feltárt súlyos hiányosságok korrekciója céljából. Magyarországnak ezt a cselekvési tervet a terv megfelelőségének felülvizsgálata céljából be kell nyújtania a Bizottságnak, továbbá a Tanácsnak is. Magyarországnak a cselekvési terv felülvizsgálatának kézhezvételéről szóló értesítés napjától számítva kéthavonta jelentést kell tennie a cselekvési terve végrehajtásáról a Bizottságnak és a Tanácsnak mindaddig, amíg a Bizottság valamennyi ajánlást teljes mértékben végrehajtottnak nem tekinti.

(7) Az (EU) 2022/922 rendelet 22. cikkének (7) bekezdésével összhangban az ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladás ellenőrzése érdekében a csoportnak ismételt látogatást kell tennie, amelyet legkésőbb az értékelési tevékenység napjától számított egy éven belül meg kell szervezni.

(8) Ezek az ajánlások nem érintik a C-808/18.[11], a C-823/21.[12] és a C-123/22. sz. ügyben[13] hozott bírósági ítéleteknek való megfelelés érdekében Magyarország által megteendő intézkedéseket, amelyeket a Bizottság a megállapított eljárásokkal összhangban ellenőriz.

(9) Ezt a határozatot továbbítani kell az Európai Parlamentnek és a tagállamok nemzeti parlamentjeinek,

---

[11] A Bíróság 2020. december 17-i ítélete, Bizottság kontra Magyarország, C-808/18, ECLI:EU:C:2020:1029.

[12] A Bíróság 2023. június 22-i ítélete, Bizottság kontra Magyarország, C-823/21, ECLI:EU:C:2023:504.

[13] A Bíróság 2024. június 13-i ítélete, Bizottság kontra Magyarország, C-123/22, ECLI:EU:C:2024:493.

AJÁNLJA, HOGY:

Magyarország

1. az (EU) 2016/399 rendelet[14] 3. és 4. cikkével, valamint a 2008/115 irányelvnek[15] az Európai Unió Alapjogi Chartája 18. és 47. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikkének (4) bekezdésével, 5. cikkével, 6. cikkének (1) bekezdésével, 12. cikkének (1) bekezdésével és 13. cikkével összhangban hagyjon fel azzal a gyakorlattal, hogy kitoloncolják a Magyarország területére jogellenesen belépő vagy ott jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat, beleértve azokat is, akik kifejezték azon szándékukat, hogy nemzetközi védelemért folyamodjanak, annak biztosítása érdekében, hogy a területen – többek között a határon – nemzetközi védelmet kérelmező harmadik országbeli állampolgárok ténylegesen hozzáférhessenek a nemzetközi védelemhez;

2. módosítsa a nemzeti jogot és változtassa meg a közigazgatási gyakorlatot annak érdekében, hogy a nemzeti hatóságok jogi hatáskörrel rendelkezzenek arra, hogy a Schengeni határellenőrzési kódexnek a Charta 18. cikkével összefüggésben értelmezett 3. és 4. cikkében foglalt kötelezettségek teljesítése érdekében a nemzetközi védelmet kérelmező harmadik országbeli állampolgárokat Magyarország területén az illetékes hatóságokhoz irányítsák;

3. módosítsa a nemzeti jogszabályokat és változtassa meg a közigazgatási gyakorlatot annak biztosítása érdekében, hogy a 2008/115 irányelvnek a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett 5. cikkével, 6. cikkének (1) bekezdésével, 12. cikkének (1) bekezdésével és 13. cikkével összhangban egyéni elbírálást követően hozzanak kiutasítási határozatot azon, nem a jogellenes határátlépéssel összefüggésben feltartóztatott, ám Magyarország területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan, akik megfelelnek a kiutasítási határozat meghozatalához szükséges követelményeknek, beleértve a visszaküldés tilalmának elvét is;

4. hozza meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2008/115 irányelv 4. cikke (4) bekezdésének b) pontjában és a Schengeni határellenőrzési kódexnek a Charta 19. és 47. cikkével összefüggésben értelmezett 3. és 4. cikkében előírtaknak megfelelően a jogellenes határátlépést követően a külső határon feltartóztatott harmadik országbeli állampolgárok tekintetében biztosítsa a visszaküldés tilalma elvének teljes körű tiszteletben tartását.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

---

[14] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23.).

[15] Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24.).